Begroting

Dank, voorzitter. Een begroting is niet alleen een kwestie van cijfers alleen. Het gaat om de keuzes die laten zien welke waarden wij willen uitdragen. Laat ik vooropstellen dat we de noodzaak om keuzes te maken, gezien de economische situatie waarin wij – net als vele anderen gemeenten zitten - begrijpen. Wat ons betreft moet iedereen altijd mee kunnen blijven doen, ongeacht inkomen, achtergrond, leeftijd of gezondheid. Een sociale samenleving biedt iedereen kansen, en zorgt ervoor dat niemand langs de zijlijn komt te staan. Dat betekent ook dat we blijven investeren in voorzieningen die mensen ondersteunen om volwaardig deel te nemen aan de maatschappij, of het nu gaat om toegang tot goed onderwijs, zorg, maatschappelijke activiteiten of voorzieningen. Wij moeten blijven bouwen aan een gemeente waarin iedereen mee kan doen en waarin we ons niet blindstaren op financiële cijfers, maar oog blijven houden voor de mensen achter die cijfers.

Juist nu we voor bezuinigingen staan, maken we ons zorgen over de impact hiervan op onze inwoners. Daarom willen we in onze zienswijze drie speerpunten centraal stellen. Laat ik beginnen met ons eerste speerpunt: onderwijs. We staan voor een grote uitdaging. Onderwijs is het fundament voor een inclusieve en kansrijke samenleving, waarin iedereen – ongeacht afkomst of achtergrond – de mogelijkheid heeft om zich te ontwikkelen. Dit vraagt om duurzame, goed gefaciliteerde schoolgebouwen waarin onze jeugd kan opgroeien en leren. Zoals we al in de perspectiefnota hebben benadrukt, maken we ons zorgen over de realisatie van het Integraal Huisvestingsplan (IHP). We willen als gemeente geloofwaardig blijven in onze ambitie om te investeren in de toekomst, maar de benodigde middelen ontbreken. We staan dan ook voor een paradox: aan de ene kant moeten we bezuinigen, en aan de andere kant hebben we de komende jaren enorme investeringen nodig. De vraag die wij dan ook hebben: wat doet het college als we geen landelijke subsidies ontvangen of als andere manieren van financiering niet toereikend blijken te zijn? Hoe zorgen we ervoor dat onze ambities voor kwalitatief en toegankelijk onderwijs niet in het gedrang komen? Moeten we dan keuzes maken die ten koste gaan van andere essentiële voorzieningen, of vinden we andere manieren om onze onderwijshuisvesting en toekomstplannen te waarborgen?

Een ander speerpunt betreft de indexaties op subsidies. De komende jaren worden subsidies niet geïndexeerd, wat voor grote financiële knelpunten kan zorgen bij onze maatschappelijke organisaties. Deze organisaties vormen de ruggengraat van ons sociale netwerk en bieden cruciale ondersteuning aan onze inwoners. Wat gebeurt er als zij hun werk niet meer kunnen doen door stijgende kosten die niet worden gecompenseerd? Het risico is groot dat zij bepaalde activiteiten moeten stoppen of inkrimpen, waaronder activiteiten die bijvoorbeeld voor minima huishoudens enorm waardevol zijn. Hoe gaat het college ervoor zorgen dat onze maatschappelijke organisaties, ondanks het ontbreken van indexering, hun essentiële werk kunnen voortzetten zonder dat hun financiële positie verder onder druk komt te staan? Wat gaat het college doen om de afname van sociale activiteiten te voorkomen? Gemeenten hebben een voorbeeldfunctie en dienen betrouwbare partners te zijn voor deze organisaties. Zij moeten erop kunnen vertrouwen dat de gemeente hen ook in tijden van bezuinigingen blijft steunen, zodat zij hun belangrijke maatschappelijke rol kunnen blijven vervullen. Het niet indexeren van subsidies heeft direct impact op de maatschappelijke samenhang binnen onze gemeente, en dat moeten

we wat ons betreft voorkomen. Daarom dienen we het amendement ´eerlijke ondersteuning voor maatschappelijke organisaties: herstel de indexering' van Democraten Gorinchem mede in.

Tot slot wil ik ons derde speerpunt benadrukken: het sociaal domein, waar nu opnieuw bezuinigingen dreigen. Zoals de Wmo-adviesgroep terecht aangeeft, raken verhogingen van eigen bijdragen en versoberingen van voorzieningen juist onze minst draagkrachtige inwoners. Dit zijn de mensen die extra bescherming van ons als gemeente nodig hebben en die we niet nóg zwaarder mogen belasten. Daarom zullen wij altijd tegen bezuinigingen op het sociaal domein zijn. Laat ik vooropstellen dat wij openstaan voor het efficiënter organiseren van onze zorg, maar dit kan alleen met een doordacht en breed gedragen plan. Wat ons betreft ontbreekt dat nu, vooral als we kijken naar de taakstelling voor Dienst Gezondheid en Jeugd (DG&J). We zien al jaren stijgende (jeugd)zorgkosten en hebben de hoop verloren dat dit zal afnemen. Toch wordt er nu een taakstelling opgelegd. Deze aanpak, waarbij enerzijds de zorgkosten blijven stijgen en anderzijds bezuinigd moet worden, is wat ons betreft niet realistisch en wensdenken. Daarom steunen wij het amendement van D66: *"Bezuinigen op jeugdzorg is het laatste wat je kunt doen."*

Daarnaast wordt voorgesteld de eigen bijdrage voor de Molenhopper te verhogen. Hoewel dit bedrag in verhouding klein is, heeft het voor onze inwoners die het minder breed hebben een enorme impact. Zeker omdat het openbaar vervoer in Gorinchem tekortschiet, kunnen we de Molenhopper niet zomaar als een luxevoorziening beschouwen. Dit soort maatregelen, die bedoeld zijn om begrotingstekorten op te vullen, treffen de vrijheid en zelfstandigheid van kwetsbare inwoners. Ditzelfde geldt voor het innemen van scootmobielen. Het is essentieel dat we deze voorzieningen behouden; ze zijn cruciaal voor de inclusiviteit en leefbaarheid in onze gemeente. Daarom dienen we het amendement in: *"Bescherm het sociaal domein!"*

Tot slot richten we ons op de minimapas, die volgens eerdere toezeggingen dit jaar al ingevoerd zou zijn. Helaas is dat niet gebeurd, en we vrezen dat deze belofte opnieuw uit zicht raakt in 2025 gezien alle financiële uitdagingen. Voor veel van onze inwoners die moeite hebben om rond te komen, kan deze pas het verschil maken. Wij willen dan ook van het college weten hoe het ervoor gaat zorgen dat deze pas volgend jaar wél wordt gerealiseerd. Hoeveel prioriteit geeft het college hier werkelijk aan?

Om af te sluiten voorzitter: Onze visie is dat gemeenten waarde creëren door te investeren in hun mensen. Alles wat we nu afbreken, zal niet zomaar terugkomen. Elke verschraling van het sociale vangnet kan jarenlange negatieve gevolgen hebben, niet alleen voor degenen die direct afhankelijk zijn van de gemeentelijke diensten, maar ook voor de samenleving als geheel. Op kleine bedragen bezuinigen voelt voor ons niet als een verantwoorde werkwijze. We roepen het college daarom op om hier opnieuw naar te kijken en ervoor te zorgen dat we het sociaal domein blijven versterken in plaats van verzwakken. Dat geldt voor zowel voorzieningen als subsidies als maatschappelijke organisaties.